

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. III. 20.617/2008/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla az ÁZSIÓ Könyvszakértői Gazdasági Tanácsadó Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. felszámoló (4400 Nyíregyháza, Dózsa György u. 1. IV. em.) által meghatalmazott Dr. Bacsa Judit Ügyvédi Iroda (4400 Nyíregyháza, Körte u. 3. I/1. szám, ügyintéző: Dr. Bacsa Judit ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a személyesen eljáró alperes neve (alperes címe) alperes ellen szerződés semmisségének a megállapítása és járulékai iránt indított perében, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2007. október 3. napján kelt, 6. P. 21. 719/2007/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy a per tárgyát képező, a felperes ..., ... szám alatti székhelyén üzemeltetett fafeldolgozó technológiasor részét képező

- 1 db szélezőgép görgős asztallal és elszívóval,
- 1 db 800-as szalagfűrész,
- 1 db 800-as ... típusú szalagfűrész,
- 1 db 800-as ... szalagfűrész porelszívóval,
- 1 db csapozó marógép ... típusú,
- 1 db hosszúlyuk fűrógép ... típusú,
- 1 db ...-as típusú kompresszor,
- 1 db ... típusú asztali körfűrészgép,
- 1 db ... típusú asztali marógép,
- 1 db ... típusú egyengető gyalugép 400-as,
- 1 db ... köszörűgép,
- 1 db ... présgép tűzősablonnal és asztallal,
- 1 db vastagsági gyalugép ... típusú 600-as,
- 1 db lemezvágó olló,

- 1 db tárcsás csiszológép,
- 1 db ...-os típusú szalagcsiszoló gép,
- 1 db szabász inga fix körfűrészgép asztallal,
- 1 db oszlopos fűrészgép,
- 1 db ... típusú lapszabásgép porelszívóval a felperes tulajdonát képezik.

Kötelezi az alperest, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az Államnak 1 128 800 (Egymillió-százhuszonnyolcezer-nyolcszáz) Ft kereseti és fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 625 000 (Hatszázhuszonötezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A Cg. ... számú cégjegyzékbe 1994. október 31. napján bejegyzett felperesi gazdasági társaság tagjai az időközben elhunyt, közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkező K.F. és V.J. voltak. A Kft. ügyvezetője önálló képviselőre volt jogosítva.

A Kft. tulajdonát képezte a ... , ... szám alatti székhelyen üzemeltetett fafeldolgozó-technológiasor, mindösszesen 10 240 000 Ft értékben.

Az alperes ...-ban egy fa-fűrésztelepet üzemeltetett és a faárut többek között Magyarországon értékesítette. Magyarországon kizárólag a felperesi társasággal állt beszállítás célú szerződéses kapcsolatban 1994-1995. óta. A felperesi társaság ügyvezetőjével, néhai K. F.-el az alperesnek baráti kapcsolata is kialakult.

A 2000-es években mind a felperesi társaságnak, mind ügyvezetőjének pénzügyi gondjai jelentkeztek, ennek eredményeként az alperesnek több millió forintos követelése keletkezett a felperessel szemben az általa leszállított faáru egy részének ellenértékeként. Amikor 2006. évben az alperes meglátogatta K. F.-et, a cég bezárt telephelyén ismeretlen embereket látott, akik az eszközöket, berendezéseket mérték fel. K.F. ekkor mondta el az alperesnek, hogy a saját követeléseihöz nem tud hozzájutni, és emiatt jelentős tartozásai vannak. Az alperes azt ajánlotta, hogy egy új típusú gazdasági együttműködés keretén belül az alperes megvásárolná az általa szállított fa tényleges megmunkálásához elengedhetetlenül szükséges berendezési és felszerelési tárgyakat, kitelepítené-ba a technológiát, és ott K. F.-el közösen működtetné azt. Azt kérte, hogy a Kft. alkalmazottai, V. J. és H. J. felváltva kiutazva tanítsák be az ottani dolgozókat az eszközök használatára. A megállapodásnak megfelelően H. J. összeírta az elengedhetetlenül szükséges berendezéseket, a Kft. könyvelőjével, K. Fné-vel egyeztette azok főkönyv szerinti értékét, és a listát átadta K. F.-nek.

A tényleges megállapodás megkötésére 2007. januárjában került sor, részben az alperes ...-i lakóhelyén, részben pedig a felperes telephelyén. A gépek adásvételéről írásbeli szerződés nem készült, de a felperes 2007. január 31. napján ... sorozatszámom ...

számla sorszámon export számlát bocsátott ki arról, hogy az ott megjelölt gépek nyilvántartása szerinti értékét - amely egyben a vételár is volt - az alperestől átvette. Az export számlát K. Fné könyvelő iktatószámmal ellátta, majd a Kft. pénztárát kizárólagosan kezelő ügyvezető által a könyvelésre átadott egyéb dokumentumokkal együtt 2007. március 6-án a pénz bevételezéséről bevételi pénztárbizonylatot is kiállított ... sorszám alatt, az eszközöket pedig számla-könyv szerinti értéken kivezette az eszköznyilvántartásból. A tényleges pénzáadásnál csak az alperes és az utóbb elhalt K.F. volt jelen.

Ebben az időpontban a felperesnek már állandósultak a likviditási gondjai, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2007. július 31. napján kelt, 10. Fpk. ... számú, 2007. április 12-én jogerőre emelkedett végzésével megállapította a felperes fizetéseképtelenségét, elrendelte a felszámolását, és kijelölte felszámolónak az ÁZSIÓ Kft-t. Az alperes a felszámolási eljárás megindításáig nem szállította el a gépeket, azok kiadását nem kezdeményezte. Utóbb a felszámolóbiztossal egyeztetett, majd 2007. augusztus 30-án tulajdoni igényt jelentett be a felperes által 2007. január 31. napján kiállított ... számú számlán feltüntetett gépekre. A felperes az alperes tulajdoni igényét nem fogadta el, viszont befogadta az alperes által a határidőn belül meg nem térült követelése rendezése érdekében bejelentett hitelezői igényt.

A felperes a bíróságra 2007. november 7. napján érkezett keresetében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy miután a Ptk. 117. § (2) bekezdése szerint ingó tulajdonjogának megszerzéséhez a dolog átadása is szükséges, és erre nem került sor, ezért az alperes nem szerezhette a gépeken tulajdonjogot még akkor sem, ha a pénzfizetési kötelezettségét teljesítette. Álláspontja szerint azonban nem is történt pénzfizetés. Az, hogy a számla és a bevételi pénztárbizonylat keltezésének időpontja eltérő, és az, hogy a bevételi pénztárbizonylat nem tartalmaz a számviteli törvény előírásainak megfelelő befizetői aláírást azt támasztják alá, hogy a felek szándéka nem a gépek tulajdonjogának az átruházására irányult, hanem az alperesnek a felperessel szemben fennálló, a számla kiállítása időpontjában több mint 15 000 000 Ft-os követelése biztosítását szolgálta.

Állította, hogy a felek tényleges szándéka arra irányult, hogy a közeledő felszámolási eljárásra tekintettel az alperes kielégítési elsőbbségben részesüljön a többi hitelezővel szemben, tehát a szerződés a Ptk. 207. § (6) bekezdésének második fordulata alapján leplezett.

Másodlagos kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy a felek leplezett szerződése a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján hatálytalan, ezért a felszámoló az adós nevében megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 90 napon belül és azt követően kötött szerződéseit vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása, vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

Mivel a felperes elleni felszámolási kérelem 2006. március 13-án került benyújtásra, a gépek átadására irányuló szerződést pedig 2007. január 31-én kötötték meg (a számla ekkor lett kiállítva), ezért a szerződés tárgya egyértelműen egy hitelező előnyben részesítése volt.

A gépek a felperes birtokában vannak, ezért fennállnak az átadásra irányuló kereseti kérelemnek a Pp. 123. §-ában írt feltételei, figyelemmel a Cstv. 48. § (3) bekezdésének rendelkezésére is.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Állította, hogy neki kizárólagos magyarországi partnere volt a felperes, K.F.-el pedig baráti kapcsolatban is állt.

Előadta, hogy az alperes cégének fűrésztelepe előkészítette a faárut, amelyet ...-ból az alperes szállította el a felperes telephelyére. K.F. vagy közvetlenül megfizette az alperes részére a faáru ellenértékét, vagy kiment ...-ba, és ott fizette be az alperes által nyitott számlára. Ezt követően a felperesi társaság a saját gépeivel munkálta meg értékesítésre a faárut.

Az alperes tisztában volt a felperes pénzügyi nehézségeivel, mivel K.F. halálakor a felperesnek mintegy 24000 USD tartozása állt fent vele szemben is, annak ellenére, hogy a legutóbbi ukrainai látogatása alkalmával 5000 USD-t megfizetett a felperes.

Elmondása szerint ő javasolta K.F.-nek a közös üzleti tevékenység folytatását, ennek érdekében felajánlotta a gépek megvásárlását. Az ügyvezető megbízásából a felperes alkalmazottja, H.J. írta össze a technológia működtetéséhez elengedhetetlenül szükséges gépeket, azok értékét a könyvelővel egyeztetette, és az alperes - bár két gép értékét igen magasnak találta - elfogadta azt, mert K.F. csak a Kft. könyvelési adatai alapján volt hajlandó az értékesítésre.

Az alperes állította, hogy ...-ban vett fel bankkölcsönt, amelyet 2007. év I. negyedévében Magyarországra áthozott, a Tesco ...-i Áruházában átváltotta, és a teljes számlán szereplő összeget átadta a felperes telephelyén K.F. részére H.J. és K.F.-né jelenlétében. Megállapodásuk szerint a gépek leszereléséről és ...-ba történő elszállításukról a felperesnek kellett volna gondoskodnia, ő vállalta, hogy betanítja az alperes alkalmazottait a gépek kezelésére, de egyelőre, a folyamatos termelés érdekében még a felperes telephelyén hagyták azokat.

Abban az időben, amikor K.F. beteg lett, majd váratlanul meghalt, az alperes maga is szanatóriumi kezelésre szorult, ezért csak a felépülését követően jelentkezett a gépekért, de ekkor V.J. és a felszámolóbiztos, P.A. megtagadta azok kiadását.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak, és ítéletével elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az Államnak, felhívásra 614 000 Ft feljegyzett illetéket.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a perbeli jogvita elbírálása során Kazinczy Ferenc váratlan halála folytán rendkívüli nehézségekbe ütközött a bizonyítási eljárás lefolytatása, és a bíróság a jelen ügyben az életszerűségnek sem tudott kiemelt jelentőséget tulajdonítani.

A felperes arra hivatkozott, hogy ha az alperesnek több mint 15 000 000 Ft-os, bizonytalan megtérülésű követelése van a felperessel szemben, akkor nem életszerű, hogy ezen felül még további 10 000 000 Ft-ot kiad, ráadásul nem a követelésbe való betudással, hanem banki hitel felvétele útján. Ezzel szemben köztudomásúnak tekintette az elsőfokú bíróság azt, hogy a társaság vagyonmérlegében könyvelési értéken beállított termelési eszközök valós piaci értéke általában jóval nagyobb, így az alperesnek még ilyen feltételekkel is

megérhette a komplett technológia beszerzése, különös tekintettel arra, hogy ezáltal ...-ban a saját cégével komplett gyártási folyamatot tudott volna megvalósítani.

Ugyanakkor megkérdőjelezte az alperesnek a pénz eredetére vonatkozó nyilatkozatát (tudniillik azt, hogy 2006. áprilisában vett fel 13000 USD-t a banktól) az, hogy az általa felmutatott kölcsönszerződés 2006. szeptember 4. napján kelt.

A perben meghallgatott tanúk közül H.J. előadta, hogy ő K.F-től hallott arról, miszerint az ügyvezető az alperessel megegyezett abban, hogy az alperes megvásárolja a gépeket. A tanú az ügyvezető megbízására leltárt készített a gépekről, egyeztetette azok értékét. Állította, hogy ő nem látta a pénz tényleges átadását, ha volt is ilyen, akkor ő azon nem volt jelen. Megjegyezte, hogy az ügyvezető a pénzügyeket az érintett szerződő partnerrel általában négyszemközt intézte. Megerősítette, igaz az, hogy az alperes nem jelentkezett a gépekért, de a tanú úgy emlékezett, hogy a megállapodás sem úgy szólt, hogy a gépeket egyből elszállítja.

K. Fné, aki akkoriban a felperes könyvelője volt, előadta, tudott arról, hogy az alperes és az ügyvezető megállapodott a gépek eladásáról, és tudomása szerint a gépek a megállapodás után már az alperes tulajdonába mentek át. Arról azonban neki sem volt tudomása, hogy az alperes ténylegesen kifizette-e a vételárat, a pénzáttadásnál ő sem volt jelen. A tanú elismerte, hogy ő készítette el a készpénzfizetési számlát és a bevételi pénztárbizonylatot is. Előadta, hogy annak, hogy a bevételi pénztárbizonylat 2007. március 6-án került kiállításra az lehetett az oka, hogy a pénztárt kezelő K.F. ekkor tette be az elintézendő fakba a számlát. Ennek pedig oka lehetett az is, hogy a pénzfizetésre is ekkor került sor. Ez az eljárás megfelelt K.F. akkori üzleti és pénzkezelési gyakorlatának.

V.J. tanúvallomásában elmondta, hogy tudott arról, miszerint K. F-nek volt olyan elképzelése, hogy a gépsort kitelepíti ...-ba, és részben a tanú feladata lett volna az ottani alkalmazottak betanítása. Állította, hogy ő csak utólag tudta meg azt, hogy az ügyvezető összeíratta H. J-fel a gépek listáját és értékét. Az ügyvezető és az alperes közötti megállapodásról nem tudott, ő csupán a felszámolótól értesült arról is, hogy számla készült.

A tanúvallomásoknak és a per egyéb adatainak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése során az elsőfokú bíróság különös jelentőséget tulajdonított a Pp. 164. §-ában, és a Pp. 196. §-ában írtaknak.

A perben másolatban becsatolt bevételi pénztárbizonylat nem tartalmaz befizetői aláírást, csak a kiállító bélyegzőjét és kézjegyét, de K. Fné előadta, hogy ő azt a számla alapján állította ki. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a számla a Pp. 196. § (1) bekezdés d.) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, az alperes tehát rendelkezett a perben a jogügylet megkötését és teljesítését igazoló teljes bizonyító erejű magánokirattal, ezzel szemben a felperes eredménytelenül kísérelte meg az ellenkezőt bizonyítani.

A tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a szerződés megkötésekor nem volt kikötve a gépek egyidejű átadása, a gépek az új tulajdonos, azaz az alperes hozzájárulásával a felperes telephelyén működtek tovább, ez azonban a Ptk. 117. § (2) bekezdésének utolsó fordulatra figyelemmel nem zárta ki azt, hogy az alperes a gépek tulajdonjogát megszerezte.

A felperes másodlagos jogcímként az adásvételi szerződés, mint színlelt szerződés semmisségére is hivatkozott. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy ebben a körben maga a felperes sem állította, hogy az alperes szándéka nem irányult volna a számlán felsorolt 19

db gép tulajdonjogának a megszerzésére, akár tényleges adásvételi szerződés megkötése útján, akár - esetleges leplezett tartalma szerint - a már fennálló követelése részbeni megtérülése érdekében. Bár ez utóbbi célnak éppen az alperesnek a hitelfelvétellel kapcsolatos nyilatkozatai mondanak ellent, azonban nincs arra nézve adat a perben, hogy az alperes részéről nem állt fent a tulajdonszerzési szándék. Mivel pedig a színlelésnek kétoldalúnak kell lennie, a felperesnek az ezzel kapcsolatos bizonyítása eredménytelen volt, ezért ezt a kereseti kérelmet is, mint megalapozatlant elutasította az elsőfokú bíróság.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjára alapított kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróságnak a BDT 2000/326. számon megjelent eseti döntésében írtakra hivatkozva úgy foglalt állást, hogy ha a felszámoló nem a saját nevében, hanem a felszámolás alatt álló cég nevében terjeszti elő a megtámadásra irányuló keresetét, akkor a Ptk. általános szabályai alapján jogosult a szerződés megtámadására. A felszámoló a perindításkor nem vitásan betartotta a Cstv.-ben biztosított jogvesztő határidőt, de nem a saját nevében indította a pert, ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján nem támadhatta meg a szerződést, csak a Ptk. általános szabályai szerint.

A színlelt szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmében a felperes nem jelölte meg, hogy a Ptk. melyik tételes jogi rendelkezésére alapítja a keresetét, a Pp. 3. § (1)-(2) bekezdése szerint a bíróság pedig csak a felek által megjelölt megtámadási okokat vizsgálhatja. Ilyen hiányában pedig az elsőfokú bíróság a Pp. 123. §-a alapján a keresetet minden joghatályosan előterjesztett jogcímen megvizsgálva, bizonyítottság hiányában, mint megalapozatlant elutasította.

Az alperes a perben nem kérte perköltsége megtérítését, ezért az elsőfokú bíróság a pervesztes felperest csupán az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illeték felhívásra történő megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, és annak megállapítását kérte, hogy az alperes a keresetlevélben felsorolt gépek tekintetében nem szerzett tulajdonjogot, így azok a felperes vagyonába tartoznak. Másodlagosan kérte annak megállapítását, hogy a gépek átruházására vonatkozó adásvételi szerződés színlelt, míg a leplezett szerződés a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján történő megtámadásra tekintettel hatálytalan.

Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasítására irányult, mindkét esetben kérte az alperes kötelezését a perrel felmerült költségei megtérítésére.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével hozta meg a döntését.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a dolog nem tényleges birtokbaadással ugyan, de átkerült a tulajdonjog megszerzőjének a hatalmába. A perben nem volt vitatott az a tény, hogy a perbeli gépek az állítólagos adásvételt követően is a felperes, mint eladó birtokában maradtak. Ezzel szemben az alperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy az átadás „más módon” végbement. Az alperes a perben ezt nem tudta igazolni, az adásvételt követően a gépekkel nem rendelkezett, azok használatáért a felperestől ellenértéket nem igényelt, és semmilyen módon nem nyilvánította ki, hogy a gépekkel ő rendelkezik.

Az alperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozata is azt igazolta, hogy az üzlet célja nem az volt, hogy az alperes a gépek tulajdonjogát megszerezze, hanem azt, hogy a vele jó viszonyban lévő K. F. ügyvezetőt az alperes kisegítse nehéz helyzetéből. Ezt támasztja alá az is, hogy az alperes a gépeket nem szállította ki ...-ba, hanem a felperes birtokában hagyta őket.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során meghallgatott tanúk vallomásából tévesen vonta le azt a következtetést, hogy az alperes a gépek feletti hatalmat bármilyen módon megszerezte. A tanúk a felek közötti megállapodás tartalmáról pontosan nem tudtak nyilatkozni, ezért arról sem lehetett tudomásuk, hogy a gépek birtokbaadásával kapcsolatban a felek között milyen megállapodás jött létre.

Álláspontja szerint a perbeli adatok egyértelműen azt igazolták, hogy a tulajdon átruházási szándék mind az eladó, mind a vevő oldaláról hiányzott. A kétoldalú színlelés fennállását magának az alperesnek az előadása igazolja.

Hivatkozott arra, hogy az adásvételi szerződésben a vételár kialakítása sem egy alkufolyamat során történt, hanem azt egyoldalúan a felperesi ügyvezető állapította meg a nyilvántartásaiban szereplő értékek alapján. A vételár ily módon történő meghatározása szintén az adásvételi szerződés színlelésére utal.

Álláspontja szerint a bizonyítékok okszerű mérlegelésével azt lehet megállapítani, hogy a vételár megfizetésére nem került sor a perbeli esetben. Az elsőfokú bíróság a ... számú, 2007. január 31-én kiállított készpénzfizetési számlát tévesen tekintette olyan teljes bizonyító erejű magánokiratnak, amely igazolná a jogügylet megkötését és teljesítését. A számviteli szabályok szerint készpénzfizetési számla akkor állítható ki, ha a pénzügyi teljesítés a számla kiállításával egyidejűleg megtörténik. A perbeli esetben ez nyilvánvalóan nem valósult meg.

A bevételi pénztárbizonylat nemcsak a számviteli törvényben előírt tartalmi és alaki követelményeket nem teljesíti, de a Pp. 196. §-ában foglalt feltételeknek sem felel meg, ezért nem tekinthető teljes bizonyító erejű magánokiratnak. Az okiratot kiállító K. Fné a pénzáadásnál nem volt jelen, ezért tudomása sem lehet arról, hogy ténylegesen megtörtént-e a vételár kifizetése. A bevételi pénztárbizonylatot csupán a felperesi társaság volt ügyvezetőjének utasítása alapján, utólag állította ki a készpénzes számla alapján, az összegnek a pénztárban való meglétéről azonban ekkor sem győződött meg. A vételár megfizetését alátámasztó egyéb adat pedig az eljárás során nem merült fel.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. §-ára alapított kereseti kérelem elutasítását a Cstv. 40. §-ának jelenleg már nem hatályos rendelkezéseire alapozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott BDT 2000/326. számú eseti döntés a Cstv. korábban hatályos szabályai alapján született, amelyek 2004. április 30. napján hatályukat veszítették.

Az ügy elbírálása során alkalmazandó Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja szerint a per megindítására maga az adós gazdálkodó szerv jogosult, akinek képviselőjében természetesen a felszámoló jár el.

Az ítéletábrának a Pp. 256/A. § (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletábrán a Pp. 256/A. § (4) bekezdése alapján - utalva a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontjára - a fellebbezést tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

A fellebbezés megalapozott.

Az ítéletábra mindenekelőtt azt mondja ki, hogy a felperesnek a keresetében megjelölt kérelmei látszólagos tárgyi keresthalmazt alkottak, ami azt jelenti, hogy a kereseti kérelmek egyidejű létezése csak átmeneti jellegű, kielégítést végső soron csupán egyikük nyerhet.

A felperes keresetében elsődlegesen annak a megállapítását kérte, hogy a per tárgyát képező gépek a felperes tulajdonában vannak, és azokon az alperes nem szerzett tulajdonjogot, mivel a Ptk. 117. § (2) bekezdése szerint az ingó tulajdonjogának a megszerzéséhez a dolog átadása is szükséges, ez pedig nem történt meg. Állította, hogy pénzfizetés sem történt.

Másodlagos jogcímként arra hivatkozott, hogy a felek valódi szándéka nem is irányult a tulajdonjog átruházására, ezért az adásvételi szerződés színlelt, és mint ilyen a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján semmis.

Álláspontja szerint a felek tényleges akarata arra irányult, hogy az alperes kielégítési elsőbbségben részesüljön a többi hitelezővel szemben, ez a szerződés viszont hatálytalan a harmadlagos kereseti jogcímként megjelölt Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja szerint.

Az elsőfokú bíróság a K. F. váratlan halála miatt nagymértékben elnehezült bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást a lehetőségekhez képest a kellő mélységben feltárta, a beszerzett bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti együttes mérlegeléséből részben helyes jogi következtetést vont le, döntése érdemben helyes annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság - mint ahogyan a felperes a fellebbezésében azt helytállóan sérelmezte is - nem minden kérdésben az irányadó jogszabályok alapján döntött.

Az ítéletábra is osztja az elsőfokú bíróság álláspontját tekintetben, hogy a felperes és az alperes között létrejött a Ptk. 365. § (1) bekezdése alapján a perbeli technológiát alkotó gépsor adásvételére irányuló szerződés. A felperes fellebbezési állítása szerint az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a gépsor átadása „más módon” végbement, a gépekkel nem rendelkezett az adásvételt követően, azok használatáért ellenértéket nem igényelt.

Az igaz, hogy az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanúk nem tudtak pontosan nyilatkozni a felek közötti megállapodás tartalmáról, de az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanúk - H. J. , K. Fné - úgy nyilatkoztak, tudomásuk volt arról, hogy a felperes képviselője és az alperes megállapodtak a gépek eladásáról, V. J-nek - akinek az ügyvezetővel megromlott a kapcsolata - erről csak hallomása volt. Az ügyvezetőhöz közelebb álló, és ezért a cég ügyeiről tájékozottabb alkalmazottak azt is tudták, hogy a megállapodás szerint a gépek még egy ideig az adásvételt követően is a felperes telephelyén maradnak, hogy az alperes által beszállított faárut fel tudják dolgozni. Ez az ütemezés felelt meg az alperes érdekeinek is, és az ítéletábra álláspontja szerint is életszerű, hogy egy működő gépsor átadásához megfelelő átfutási időt kell biztosítani a meglévő megrendelések teljesítésének lezárásához. Az alperes a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatában megfelelő magyarázatát adta annak is, miért késlekedett a gépek elvitelével: eleinte szanatóriumi kezelésen volt, utóbb a már súlyosan beteg ügyvezetővel - akivel jó baráti viszonyban állt - „nem volt szíve erőszakoskodni a gépek elhozatalát illetően”.

K. F. „ügyintézési gyakorlata” folytán a tanúk nem tudták igazolni a vételár megfizetését. Az tény, hogy a perben rendelkezésre álló, a vételár megfizetését igazoló okiratok (számla) kiállítása során a számviteli szabályok sérültek, míg a bevételi pénztárbizonylat alaki hibában szenved, ezért a bíróságnak a Pp. 199. §-a szerint a tárgyalás és a bizonyítás

összes adatainak mérlegelése alapján kellett megítélnie, hogy az ezen okirattal történt bizonyítás eredménye mennyiben vehető figyelembe.

Az ítéletábra nem találta ellentmondásosnak azt, hogy az alperes állítása szerint 2007. januárjában fizette ki a vételárat, holott az állítólag annak fedezetét igazoló kölcsönszerződés 2006. szeptember 4. napján kelt. Az alperes a 8. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 6. bekezdésében található nyilatkozatában nem azt állította, hogy a kölcsönt azért vette fel, hogy ki tudja fizetni a gépsor árát, hanem azt mondta, hogy a felperesi cég tartozásai miatt már neki sem voltak megtakarításai, ezért vette fel a kölcsönt, amiből törlesztette más hitelei törlesztő részleteit, illetve egy részét bankba tette, hogy kamatozzon. Amikor L. F. megfizetett neki kb. 5000 USD-t, akkor abból, illetve a bankból kivett pénzből volt elegendő készpénze a vételár kifizetésére.

Mindezen nyilatkozatokat az egyéb bizonyítékokkal együttesen mérlegelve az ítéletábra álláspontja szerint helytállóan állapította meg azt az elsőfokú bíróság, hogy létrejött az adásvételi szerződés a felperes és az alperes között.

Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak a szerződés színlelt voltával kapcsolatos felperesi hivatkozás körében kifejtett álláspontját is. Az elsőfokú bíróság helytállóan hívta fel a Pp. 207. § (5) bekezdését azzal, hogy a színlelésnek mindkét szerződő fél oldalán fenn kell állnia ahhoz, hogy a szerződés semmisségét eredményezze. A felperes fellebbezésében e körben hivatkozott, a vételár meghatározásának módja nem igazolja a szerződés színleltségét.

H. J. tanúvallomásában előadta (12. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal utolsó bekezdés), hogy az ügyvezető őt bízta meg a gépek összeírásával, és arról is beszélgettek, hogy kb. mennyi lehet ezeknek az értéke. Az általa elkészített lista képezte valószínűleg a számla alapját. A felperes ügyvezetője ezek szerint felmérte, a könyvelés adataival összevetve meghatározta a gépek értékét. Ezt igazolja az alperesnek a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal első bekezdésében rögzített nyilatkozata is. Az alperes a vételárat elfogadta, még ha két gép értékét túl magasnak is találta, mivel a felperes csak ezen az áron volt hajlandó a gépek értékesítésére.

Az alperes következetesen állította, hogy ő meg akarta szerezni a gépek tulajdonjogát, K. F. ügyvezetőtől is erről a szándékról hallottak az alkalmazottak. Az elsőfokú bíróság ezért a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg azt, hogy a felperes nem tudta bizonyítani az adásvételi szerződés semmisségét a perben.

Ugyanakkor alappal sérelmezte a felperes a fellebbezésében, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjára alapított kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság nem a perbeli jogvita eldöntésénél alkalmazandó, hatályos Cstv. alapján bírálta el.

A felperes felszámolási eljárásának kezdő időpontja 2007. április 12. napja, ezért a felperesnek a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjára alapított keresetét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló többször - legutóbb a 2006. évi VI. törvénnyel - módosított 1991. évi IL. tv. (Cstv.) rendelkezései alapján kell elbírálni.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja szerint a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egy éven belül a hitelező, vagy az adós nevében a felszámoló a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 90 napon belül és azt követően kötött szerződését, vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése.

A Cstv. 40. § (1) bekezdése c.) pontja rendelkezésének az alkalmazhatósága körében a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a kereset tárgyát képező szerződés következtében változott-e és milyen módon a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon összetétele, és ez a változás érinti-e a hitelezők kielégítésének a mértékét.

A felperes a keresetlevelében állította, hogy az alperesnek a számla kiállításának (2007. január 31. napja) időpontjában több mint 15 000 000 Ft összegű követelése állt fenn a felperessel szemben.

Az alperes a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatában előadta, hogy a felperes vele szemben fennálló, „legutóbb összesített tartozása a most általam felmutatott szállítólevelek és elismervények alapján 24000 USD”. Később, bírói kérdésre előadta, hogy „itt volt az adósság, az adósságban volt arról szó, hogy ő ezeket majd leszereli, átszállítja, ott összeszereli és beüzemeli nekem” (8. számú jegyzőkönyv, 3. oldal hatodik bekezdés).

Az alperes által 2006. szeptember 4-én felvett 13000 USD átszámítva kb. 2 810 000 Ft-nak felel meg, amit még ha teljes egészében is a gépek vételárára fordított az alperes - a felperes által állítólag 2007. évben megadott 5000 USD (kb. 1 000 000 Ft) ellenértékével együtt -, az igazoltan rendelkezésére álló készpénz akkor sem fedezi a gépek számlán feltüntetett vételárát. Ugyanakkor az alperesnek a számla keltének időpontjában fennálló több mint 15 000 000 Ft-nyi hitelezői követelése a peres eljárás időpontjára 24000 USD összegre csökkent, azaz kb. 4 000 000 Ft-ra.

Az adásvételi szerződésben meghatározott vételár kifizetése megtörténhet a Ptk. 296. § (1) bekezdése szerinti beszámítással is. Mindezek a tények azt támasztják alá, hogy a perbeli esetben a felperes tulajdonát képező gépsor alperes általi megvásárlása eredményeként az alperes, mint hitelező felperessel szembeni tartozása jelentősen csökkent, vagyis megállapítható, hogy az alperes, mint hitelező a többi hitelezővel szemben előnyben részesült, ez okból az adásvételi szerződés, mint a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjába ütköző szerződés érvénytelen.

Miután a gépek a felperes birtokában állnak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 253. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatásával az ítéletábra csupán megállapította a felperes kereseti kérelme szerint azt, hogy a kereset tárgyát képező gépsor a felperes tulajdonát képezi.

A felperes fellebbezése eredményeként az alperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban peresztesnek minősül, ezért a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, és a 15. § (1) bekezdése alapján az ítéletábra őt kötelezte, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az Államnak 614 400 Ft feljegyzett kereseti illetéket, valamint 614 400 Ft fellebbezési eljárási illetéket, azaz összesen 1 228 800 Ft illetéket.

A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján pedig kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) és b.) pontjai, (5)-(6) bekezdése, és a rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján 500 000 Ft + ÁFA összegű első- és másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Debrecen, 2009. december hó 11. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Szilágyiné
Dr. Karsai Andrea sk bíró

A kiadmány hiteléül:

Kiadó